

ONZE TIPS VOOR EEN ONVERGETELIJKE WEEK VAN HET NEDERLANDS

2 **Aftrap Week van het Nederlands bij De Taalstaat op NPO Radio 1**
2 oktober | 11.00 – 13.00

Net zoals vorig jaar knipt **Frits Spits** in De Taalstaat symbolisch het rode lintje van de Week van het Nederlands door. Ambassadeurs **Elfie Tromp** en **Jaouad Alloul** zijn sowieso te gast, samen met prominente sprekers die invulling geven aan het thema 'Taal op stellen'.
Als kers op de taart wordt de Taalboekenprijs 2021 uitgereikt (zie tip 5). Luister jij mee?

1 **Luisterpuntbibliotheek en Bibliotheekservice Passend Lezen maken de Taalkrant beschikbaar voor mensen met een leesbeperking**

Wie aan taal denkt, denkt ook aan boeken. Maar wat als lezen moeilijk gaat, omdat je blind of slechtziend bent, je dyslexie hebt of een fysieke beperking?
De Vlaamse Luisterpuntbibliotheek en Bibliotheekservice Passend Lezen in Nederland zijn bibliotheken voor mensen met een leesbeperking. Wie moeite heeft met lezen, kan er terecht voor duizenden brailleboeken en luisterboeken in daisy-formaat. Voor elk wat wils. Samen met deze bibliotheken zorgen we voor een brailleversie én een ingesproken versie van de Taalkrant. Zo is de Week van het Nederlands een taalfest voor iedereen!
Beluister de krant of vraag de brailleversie aan via: www.weekvanhetnederlands.org/portfolio/inclusieve-taalkrant.

4 **Voortvarend Nederlands! over literair vertalen**
2 oktober | 15.00 | Online

Hoe smaakt gaar gestoofd uierboord in het Slowaaks of in het Spaans?
2020 was een goed jaar voor Nederlandse literatuur in vertaling: de debuutroman van **Marieke Lucas Rijneveld**, *De avond is ongemak*, won de prestigieuze International Booker Prize, die auteurs en vertalers uit diverse taalgebieden in de schijnwerpers zet. Tijdens Voortvarend Nederlands! gaan vier vertalers van dit boek met elkaar in gesprek: **Michele Hutchison** (Engeland), **Adam Bzoch** (Slowakije), **Maria Rosich Andreu** (Spanje) en **Alexa Stoicescu** (Roemenie). **Barbara den Ouden**, fictie-specialist bij het Nederlands Letterenfonds, zal naar aanleiding van het succesverhaal van *De avond is ongemak* vertellen over de promotie van Nederlandse literatuur in het buitenland.

Georganiseerd door NVN in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds, gefinancierd door de Taalunie.

3 **Taal is macht: startshow Week van het Nederlands**
2 oktober | 19.30 | Zuidpershuis (Antwerpen)

Het Vlaams-Nederlands Huis deBuren opent de Week van het Nederlands met een knal! Wat is de kracht van woorden en wie bepaalt welke verhalen we herhalen? Met woord, muziek, debat en performance verkent een keur aan Nederlandstalige artiesten dit thema. Ook het Afrikaans schuift aan: vanuit Zuid-Afrika ontvangen we niemand minder dan dichter en schrijver **Antjie Krog**. Naast haar op het podium staan ambassadeurs **Jaouad Alloul** en **Elfie Tromp**, samen met **Rachid Nouaire** en het collectief **Teletext**. **Anke Verschuere** leidt de avond in goede banen. Laat je verrassen door de kracht van het Nederlands!
Tickets & info: www.deburen.eu

Partners: Taalunie, KANTL, Creatief Schrijven en schrijver Antjie Krog.

5 **Taalboekenprijs 2021**
2 oktober

In de Week van het Nederlands zal voor de derde keer de jaarlijkse Taalboekenprijs worden uitgereikt. De genomineerde boeken zijn:

- *Het taaldier mens* van Jan Pekkeler (Uitgeverij Lias).
- *Taalwetten maken en vinden* van Nicole van der Sijts (Sterck & De Vreese).
- *Alles begint met A* van Diederik van der Wal (De Harmonie).
- *Helder mij even* op van Ewoud Sanders (Walburg Pers).
- *Buurtaal* van Miet Ooms (Sterck & De Vreese).

De winnaar wordt bekendgemaakt tijdens de gala-uitzending van radioprogramma De Taalstaat. De Taalboekenprijs is een initiatief van het Algemeen-Nederlands Verbond, dagblad *Trouw* en het Genootschap Onze Taal.

6 **De Schrijfwijzen Het Groot Dictee Heruitgevonden**
8 oktober | Vlaamse bibliotheken

Creatief Schrijven vzw, de Vlaamse bibliotheken en de Krant De Standaard slaan de handen ineen voor een nieuwe editie van **De Schrijfwijzen. Het Groot Dictee Heruitgevonden**. Dit jaar vindt dit unieke taalspel, dat je spellingkennis en creativiteit uitdaagt, plaats tijdens de Week van het Nederlands op vrijdag 8 oktober. Hou de website deschrijfwijzen.be in het oog voor de laatste updates.

Nog meer tips? Neem een kijkje op het extra stukje krant onderaan!

WEEK VAN HET NEDERLANDS NR.7

Van 2 tot en met 9 oktober zetten we de taal op stellen

Maak een reis rond de wereld in het Nederlands & win prachtige prijzen

Interview met ambassadeurs Elfie Tromp & Jaouad Alloul: "Als je nuance in taal wil, moet je die er zelf in stoppen"

Wist je dat deze Taalkrant ook beschikbaar is in braille?



ONZE TIPS VOOR EEN ONVERGETELIJKE WEEK VAN HET NEDERLANDS



Elfie Tromp en Jaouad Alloul denken na over de toekomst van het Nederlands:

"Er mag meer tango in de taal komen, en meer lichaam"



Voor de zevende editie van de Week van het Nederlands koppelen we de Nederlandse schrijver en performer **Elfie Tromp** aan de Vlaamse theatermaker, performer en activist **Jaouad Alloul**. Beide taalkunstenaars zijn eclecticisch en begeistert. Wij ondervroegen ze over de toekomst van het Nederlands.

Hoe stellen jullie je een taal op stellen voor?
J: *Nothing makes sense*. Alles wordt door elkaar gehaald en geschud zoals in een cocktailshaker.
E: Confetti.
J: Of een piñata die je kapotslaat en waar allemaal woorden uit vallen.
E: Heerlijk als het kapot wordt gemaakt.

Hebben jullie altijd al een voorliefde voor taal gehad?
E: De liefde voor taal ontstond bij mij toen ik als kind ontdekte dat ik me met taal verstaanbaar kon maken en dat ik zo de aandacht naar me toe kon trekken. Ik was best een angstig kind en ik merkte dat lezen mij houvast gaf. In griezelverhalen en horrorboeken vond ik tips om me te verhouden tot de wereld. Knoflook in een raamkozijn, zout in je zak tegen de zombies... Paul van Loon was mijn held. Hij liep altijd in een lange leren jas en een bril. Heel theateraai.
J: Het Nederlands bood mij een manier om in codetaal met mijn broers en zussen te communiceren, omdat mijn ouders geen Nederlands spraken. Ik bevoog tussen twee talen, waardoor ik veel fouten maakte. Op mijn twaalfde of dertiende begon ik mijn eigen liedjes te schrijven; toen besefte ik voor het eerst hoe krachtig taal kan zijn.

In de voorstelling 'Taal is macht' spelen jullie met de grenzen van de taal. Botsen jullie zelf soms op de grenzen van het Nederlands?
J: In mijn jeugd gebeurde dat regelmatig, doordat mijn ouders een

andere taal spraken. Taalregels voelen voor mij daardoor vaak onnatuurlijk. Ik vertrouw eerder op het ritme van woorden en hoe die op elkaar reageren dan op taalregels. Regels over taal zijn best arbitrair en ik hecht veel belang aan dichtertijde vrijheid.
E: Een van de mooiste dingen die in onze voorstelling zit, vind ik de zin: 'Hoe je wordt beschreven, vormt je leven'. Daar loop ik nog wel eens tegenaan. Ik word soms omschreven als 'te krachtig', wat ik eerder assertief zou noemen en iemand anders misschien dominant. Kenmerken die een man gepassioneerd maken, maken mij als vrouw agressief. Dat is benauwend.

Jaouad: "Als je nuance in taal wil, moet je die er zelf in stoppen"

Welke impact heeft taal op het maatschappelijke debat over racisme, seksisme en andere vormen van ongelijkheid?
J: Afhankelijk van wie de taal gebruikt, kan die ook misbruikt worden. Ik denk dat mensen die een bepaalde taal machtig zijn, onzeker worden als taal evolueert en vernieuwt. Het dwingt ze om nieuwe informatie op te nemen, waardoor ze beseffen dat ze niet de hele taal beheersen.
E: De taal is constant in ontwikkeling. Een voorbeeld hiervan is het debat over hoe we transgender personen correct aanspreken. Ik vind het goed om een gevoeligheid te ontwikkelen voor de manier waarop iemand zich graag wil bewegen in de taal en in het leven. Stilstaan is achteruitgaan. Je moet meebewegen om in het hier en nu te zijn. Taal mag fluïde zijn.

J: Ik speel daar in mijn werk ook bewust op in. Ik heb een voorstelling die 'De meisje' heet. Veel mensen met een Marokkaanse achtergrond gebruiken 'de' en 'het' door elkaar. Enerzijds is het een knipoog naar dat soort fouten, anderzijds naar de absurditeit van de regel. Als regels zoveel structuur creëren, dat er niks meer vloeit, werken ze alleen maar verstikkend.
E: Er mag inderdaad wel meer twijfel en gevoeligheid toegelaten worden: 'Hoe wil je dat ik met je spreek?' of 'Wat is je voornaamwoord?' Het zijn attente vragen.
J: Ja, maar soms is het ook verwarrend. Er is een tijdje een discussie geweest over de vraag of het oké is om te informeren naar iemands afkomst, omdat het risico bestaat dat hij of zij of hen een 'gewone' Belg of Nederlander is. En nu moet je plots vragen wat iemands voornaamwoord zijn. Ik begrijp dat mensen het soms ook niet meer weten.

Hoe beïnvloeden sociale media ons taalgebruik?
E: Het internet vraagt om een andere aandachtsspanne. Je wordt er onderworpen aan de dictatuur van de scrollaandacht. Je moet sneller, directer en harder communiceren. Ik schrijf op sociale media iets flamboyanter dan ik zou doen in een roman, waar ik de ruimte kan nemen voor mijn taal.
J: Helemaal mee eens. Je moet to the point komen in een beperkt aantal tekens, maar de beelden die je gebruikt, kan die ook een impact. Voor mij is de combinatie van tekst en beeld op Instagram een speeltuin. Je kan een beeld gebruiken, dat helemaal niet of nèt wel bij de tekst past. Taal is soms misleidend. Als je nuance in taal wil, moet je die er zelf in stoppen.
E: Sociale media hebben een commercieel aspect, waarover ik me soms zorgen maak. Ze gebruiken clickbaits om omzet uit advertenties te halen, maar tegelijkertijd baseer ik mijn kijk op de wereld op de berichten die ik via dezelfde platformen ontvang. Daar ben je je niet altijd bewust van.

Elfie: "Ik hoop dat het Nederlands van de toekomst heel weids is, en feestelijk, en vrij"

J: De boodschap hangt af van wie de pen vastheeft, wat die persoon wil overbrengen en hoe die zelf in de wereld staat. Wat mij opvalt, zijn de dubbele standaarden als het gaat over mensen van kleur of over mannen en vrouwen. Vrouwen worden vaker dan mannen symbolisch op een brandstapel gegooid, als er iets verkeerd loopt. Voeg daar nog kleur aan toe en het gaat nog sneller. Er is nog werk aan de winkel.

Is het Nederlands flexibel genoeg om de evoluerende werkelijkheid te beschrijven?
E: Ik vind het altijd heel jammer wanneer er Engelse woorden worden samengevoegd met Nederlandse. Van woorden als 'powervrouw' krijg ik een verschrompeld clitoris. We vergeten dat taal maar de helft van de boodschap is. Die lichaamstaal speelt ook een rol, ze versterken (of ondersteunen) elkaar en wisselen betekenissen uit. Ik denk dat we daarin een enorme vrijheid hebben.

J: In Vlaanderen was 'ewa ja' ooit het woord van het jaar bij de jeugd en 'ewa' komt uit het Marokkaans. Ik denk dat er in de toekomst nog meer verbastering zal zijn, maar dat echte emancipatie en verbastering zich zullen beperken tot de spreektaal. Jongeren houden zich minder vast aan rigide taalregels en eisen niet dat de ander hun taal moet verstaan. Ze zoeken de gulden middenweg, daarnaast heb je ook lichaamstaal, zoals Elfie zegt. Ik ben in het Marokkaans opgevoed en in het Darija wordt de lichaamstaal veel gebruikt.
E: Er mag meer tango in de taal komen en meer lichaam. Ik hoop dat het Nederlands van de toekomst heel weids is en feestelijk en vrij. En misschien wel een beetje vreemd. Ritmisch ook. Er mag wel meer gedanst worden in de taal.

Wie is Jaouad Alloul?

- Theatermaker, multidisciplinaire performer en activist
- Speelt graag met het thema gender en identiteit
- Online: @jaouadalloul / jaouadmusic.com

Wie is Elfie Tromp?

- Schrijver en performer
- Moeder van Instagramshow *Dichter in Drag* op Instagram
- Online: @elfietromp / elfietromp.nl

Taal is macht

Het thema van de Week van het Nederlands is dit jaar 'Taal op stellen'. **Elfie Tromp** en **Jaouad Alloul** creëren een korte, maar krachtige tekstperformance waarin ze de hokjes van de taal openbreken: seksistische taal, racistische taal, taal die niet inclusief is, maar het wel pretendeert te zijn.

'Taal is macht gebruik haar zacht wik & weeg je woorden als een danser op koorden'
Jaouad

Taal kan inslaan als een bom, maar vanuit de taal kunnen we ook een nieuwe samenleving vormgeven. Want de evolutie van taal is onlosmakelijk verbonden met de evolutie van ons denken. Als we nieuwe woorden kunnen vinden voor wat we niet kennen, zullen we gemakkelijker in staat zijn om ons ervoor open te stellen.

'Ik tweet meer dan ik zing Ik like meer dan ik denk Ik lees meer captions dan poëzie Ik whatsapp meer dan ik schrijf Ik scroll meer dan ik spreek Welkom bij de taal in deze tijd'
Elfie

Vlaams-Nederlands Huis deBuren stuurt deze voorstelling op tournee tijdens de Week van het Nederlands. Houd www.weekvanhetnederlands.org in het oog voor de kalender!

7 **GrensGeluid: Lisette Ma Neza & Neil Akenzua**
8 oktober | 20.00 | De Brakke Grond (Amsterdam)

GrensGeluid is een project van Motel Mozaïque, Vlaams Cultuurhuis de Brakke Grond en Ancienne Belgique en daagt een Vlaamse en Nederlandse muzikant uit om samen een creatief proces aan te gaan. Uit de samenwerking van **Lisette Ma Neza** en **Neil Akenzua** groeide een avondvullende show met andere muzikanten. **Elfie Tromp** en **Jaouad Alloul** trappen de avond af met hun performance 'Taal is macht'.
www.debrakkegrond.nl

8 **Het Betere Boek**
9 oktober | 13.00 – 19.00 | Gent

Het literaire festival Het Betere Boek van het Willemsfonds heeft in 2021 als thema 'Bevrijd de zinnen'.
Voor dit thema heeft het cultuurfonds twee curatoren aangesteld: **Mohamed Ikoubaan**, directeur van het nomadisch kunstencentrum Moussein, en de jonge auteur **Anneloen Van Offel**, die in 2020 debuteerde met *Hier is alles veilig*. **Mohamed** en **Anneloen** gaan samen op zoek naar een hedendaagse literaire invulling van het thema.
www.hetbetereboek.be

9 **Waarom ik het Nederlands liefheb | Lezingenreeks Mira Feticu**
7 oktober | 19.30 | Mark-Edingen
9 oktober | 11.00 | Ukkel

In Midden- en Oost-Europa is de studie Nederlands erg populair! Studenten leren er graag de taal van de Lage Landen. De kennis van het Nederlands betekent voor Russen, Polen, Hongaren, Tsjechen, Slowaken, Roemenen, Georgiërs, Serviërs, Belarussen, Oekraïners en Bulgaren een meerwaarde op zowel professioneel als intellectueel vlak. De Roemeense **Mira Feticu** geeft lezingen over het belang van talenkennis in het algemeen en over Nederlands in het bijzonder.

10 **Moeilijke Dingen Makkelijk Uitgelegd**
7 oktober | 19.30 | Brussel

Spreken mannen anders dan vrouwen? Waarom ontwikkelen we een eigen 'taalje' met geliefden en familie? Hoe klonk het Oudnederlands? en MO* in de wereld van onze taal. **Selma Franssen**, deburen leergierige moderator van dienst. Kennis is macht. Na deze spitsvondige spreekbeurten ga je gegarandeerd slimmer sociolinguïste experts krijgen het woord: taalkundige **Ingrid van Alphen**, historisch sociolinguïste **Peter-Alexander Kerkhof** en sociolinguïste **Eline Zenger**.
Tickets & info: www.deburen.eu
Partners: Taalunie, KANTL, Creatief Schrijven

